

Summary:

Kritika monismu v díle Karla Statečného

The Critique of Monism in the Work of Karel Statečný

Michal Vejvoda

Diplomová práce „Kritika monismu v díle Karla Statečného“ vedla k vytvoření systematického pohledu na problematiku monismu a zmapování v díle Karla Statečného

Bylo zjištěno, že Karel Statečný rozpoznal v tomto názorovém proudu nebezpečí nejen pro církev a křesťanství, ale i pro celou lidskou společnost.

Největší nebezpečí monistické nauky spočívá v tom, že monistický princip vychází z lidské přirozenosti. Karel Statečný si uvědomuje, že monistická tendence je hluboce zakořeněna v lidské přirozenosti a je i objektivně správná.

S ohledem na Statečného rozbor monistické nauky bylo rozpoznáno její nebezpečí pro lidské náboženské cítění a zejména na etiku: vyprázdňování náboženství, v případě odstranění prvku osobního Boha.

Dále bylo zjištěno, monistická problematika rozpracovaná Karlem Statečným promlouvá i dnes právě proto, že monistická tendence je lidskému myšlení přirozená. Panteismus – víra v neosobního boha, je i nyní hojně rozšířená a s tím souvisí i duchovní neukotvenost a etická vyprázdňenost.

Proto může být současné teologii, teologické filosofii a etice přínosem studium někdejších monistických snah. Dále bylo učiněno zjištění, že monistická filosofie v některých případech poměrně přesně vystihla slabiny křesťanského světového názoru.

Monismus křesťanskému náboženství a jeho etice vyčítá nejednoznačnost a pokrytectví, touhu po moci, sobecké motivy a akcentuje v oblasti etiky ideu obecného dobra.

Dalším správným důrazem je přítomnost božského principu ve světě a v lidstvu, protože tento předpoklad by měl být křesťanské teologii vlastní - Boží přítomnost ve světě v Ježíši Kristu a Duchu svatém by mělo být zdrojem jeho síly a prezentace Boha jako přítomného může být základem smysluplného směřování. Monistický pohled je však chybný v tom, že Boha nelze se světem ztotožnit, protože pak by síla jeho přítomnosti vyprchala s ohledem na to, že by tak byl také spoluvíníkem a spoluúčastníkem všeho světového zla.